

Besluitvorming deelname aan de verkiezingen in maart 2027 in de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's

Op 13 december hebben de ledenvergaderingen van provinciale afdeling van GroenLinks en het gewest van de PvdA in Groningen besloten om met een gezamenlijke lijst mee te doen aan de Statenverkiezingen in maart 2027. Bij deze samenwerking hebben GroenLinks en de PvdA een gelijkwaardige positie.

Overleg daarna heeft geresulteerd in documenten waarin deze samenwerking verder wordt uitgewerkt en bepaald wordt hoe het proces tot de verkiezingen zal verlopen. Deze documenten worden op 9 mei 2026 ter vaststelling voorgelegd aan beide ledenvergaderingen.

In maart 2027 vinden ook verkiezingen plaats voor alle waterschappen in Nederland. In de provincie Groningen betreft dat de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's die grotendeels in de provincie Groningen liggen en deels in Drenthe. Het voorstel van de provinciale en gewestelijke besturen is dat – vergelijkbaar met de Statenverkiezingen – beide partijen met een gezamenlijke lijst gaan meedoen aan de Waterschapsverkiezingen en beide waterschappen. Dit zal onder de nieuwe partijnaam PRO (Progressief Nederland) gebeuren. Het uitgangspunt bij deze samenwerking is dat GroenLinks en PvdA een gelijkwaardige positie hebben. Dit houdt in dat we – voor zover dat kan - rekening houden met de oorspronkelijke achtergrond van leden en hier een juiste balans in vinden bij het opstellen van het verkiezingsprogramma's, de kandidatenlijsten en de manier van werken.

Er zijn twee duidelijke voorwaarden om in beide waterschappen mee te doen onder de nieuwe partijnaam PRO.

1. We sluiten wederom een stembusakkoord met Water Natuurlijk. Dit houdt in dat we voorafgaand aan de verkiezingen afspraken maken waar we voor staan en elkaar niet loslaten in de onderhandelingen. Dit betekent concreet dat of PRO en Water Natuurlijk samen in het Dagelijks Bestuur gaan zitten of beide niet.
2. De aankomende jaren zullen we nadrukkelijker het gesprek voeren hoe in de toekomst invulling te geven aan de samenwerking PRO en Water Natuurlijk en ook vooruit te kijken naar de verkiezingen in 2031. Zodat we tijdig het goede gesprek voeren hoe we dan mee zullen doen met de verkiezingen. Hiervoor zullen we evalueren hoe het nu gaat en vooruitkijken naar de toekomst.

Toelichting en overwegingen,

Waterschappen zijn de oudste bestuursvorm in Nederland. Sinds 2008 zijn de waterschappen vrijwel volledig gedemocratiseerd in de zin dat elke ingezetene kon stemmen om het Algemeen Bestuur van het waterschap te bepalen. Sindsdien nemen een aantal algemene politieke partijen zoals PvdA, VVD en CDA deel aan deze verkiezingen, Naast deze algemene politieke partijen doen ook specifieke waterschapspartijen mee, zoals Water Natuurlijk maar ook een partij zoals betaalbaar water. Water Natuurlijk is een verbond van diverse groene belangengroepen zoals natuurorganisatie en sportvissers en informeel gesteund wordt door diverse partijen zoals GroenLinks, D66 en Volt. In Noorderzijlvest en Hunze en Aa's werken PvdA en Water Natuurlijk goed samen en hebben ze beide een stevige positie in het algemeen en dagelijks bestuur.

Nu GroenLinks en PvdA op 13 juni 2026 fuseren en verder gaan onder de nieuwe naam PRO, en we ook aan de Statenverkiezingen gezamenlijk gaan meedoen, lijkt het voor de hand te liggen om

ook aan de Waterschapsverkiezingen gezamenlijk mee te doen. De Statenverkiezing en de Waterschapsverkiezingen zijn op de dezelfde dag dus qua communicatie en campagne zou het heel goed zijn als op beide stembiljetten dezelfde partij staat. PRO is een partij die dan nog geen jaar oud is, en een sterk en duidelijk merk moet zijn voor de kiezers. Hierbij sluiten we aan bij de landelijke trend en de hopelijk positieve invloeden van de nieuwe naam. Daarnaast kan het electoraal ook positief uitpakken, aangezien sommige wel op PRO zullen stemmen maar niet op Water Natuurlijk en ook andersom. Verder blijven we voor nu weg bij het dilemma hoe om te gaan met leden van Water Natuurlijk die ook lid zijn van Volt of D66 en bij de reglementen die deze partijen hebben om gezamenlijk mee te kunnen doen aan de verkiezingen.

Voordat we dit besluit konden nemen moesten de besturen wel aandacht geven aan een aantal andere overwegingen.

1. De landelijke besturen van GroenLinks en PvdA hebben eind vorig jaar samen met Water Natuurlijk D66 en Volt geadviseerd om te streven naar een gezamenlijk lijst van al deze partijen (een Samenvoeging van Aanduidingen). Inmiddels blijkt dat dit advies in veel gevallen niet wordt opgevolgd, Ook in andere noordelijke provincies. In sommige provincies bleek PRO niet erg happig dit advies op te volgen, maar ook in een aantal gevallen was de lokale Water Natuurlijk partij onwillig. Ook In Groningen bleek bij inleidende gesprekken gemengde reacties bij Water Natuurlijk voor dit idee.
2. PvdA een lange geschiedenis kent in de waterschappen, en daarmee een stevige positie binnen het waterschap kent met een eigen cultuur. Dit moet zijn plek gaan vinden in PRO.
3. Waterschappen worden steeds politieker, ook gelet op de verkiezingsopkomst en de samenvoeging van moment met de Statenverkiezingen. In deze gedachtegang past een sterke politieke partij als PRO met een ledendemocratie goed bij.
4. In beide waterschappen werken PvdA en Water Natuurlijk goed samen. In de volgende waterschapsbesturen kunnen PRO en Water Natuurlijk een goed tandem vormen voor een progressieve waterschapspolitiek.
5. Binnen Water Natuurlijk zijn diverse leden van GroenLinks actief. Hun werk wordt hogelijk gewaardeerd, Door PRO naast Water Natuurlijk te laten deelnemen kunnen zij voor een lastige keuze gesteld worden. Zij zijn uiteraard zeer welkom om een plaats in de toekomstige PRO (steun)fractie in te nemen, Maar als iemand een andere keuze maakt zullen wij deze volledig accepteren. Er blijft ruimte voor het individu om hier zelf een keuze in te maken.

Tot slot

Om succesvol met PRO aan de waterschapsverkiezingen deel te nemen zullen wij met een aansprekende kandidatenlijst en programma moeten komen waarin de waarden van PRO groen, sociaal en rechtvaardig duidelijk naar voren komen. Dit met het vertrekpunt van gelijkwaardigheid van de 'foundig fathers' GroenLinks en PvdA.

Daarnaast is het van belang om structureel de samenwerking met Water Natuurlijk te blijven zoeken voor en na de verkiezingen. Hier valt een stembusakkoord, een gezamenlijk tien punten programma en de gezamenlijke inzet bij de onderhandelingen over de vorming van Dagelijkse Bestuur van de Waterschappen onder.